

Fővárosi Ítéltábla
9.Pf.20.213/2018/5/II.

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Kovács Imre ügyvéd (fél címe 2) által képviselt **I.rendű felperes neve (I. rendű felperes címe)** I. rendű és **kk. Baranya Bence (I. rendű felperes címe)** II. rendű felpereseknek - a Havasi Ügyvédi Iroda (**I. rendű alperesi képviselő címe**) által képviselt **I.rendű alperes neve (I. rendű alperes címe)** I. rendű alperes és a dr. Mikó Dénes ügyvéd (**II. rendű alperesi jogi képviselő címe**) által képviselt **Ferencz Árpád (II.rendű alperes címe)** II. rendű alperesek ellen **kártérítés megfizetése** iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2017. szeptember 29. napján meghozott 68.P.24.382/2010/96-I. számú ítélete ellen a II. rendű alperes 98. és 101. sorszámon előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit pedig helybenhagyja.

Kötelezi a II. rendű alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az együttesen jogosult felpereseknek 175.000 (százhetvenötezer) forint másodfokú perköltséget és külön felhívásra az államnak 558.960 (ötszázötvennyolcezer-kilencszázhatvan) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperesek a módosított keresetükben az I. és II. rendű alperest személyenként 4.000.000 forint nem vagyoni káruk egyetemleges megfizetésére kérték kötelezni, továbbá az I. rendű felperes vagyoni kárai egyetemleges megfizetésére is kérte kötelezni az alpereseket, melyből 74.845 forint kár összegű, míg két kártétel esetén összesen havi 24.000 forint járadék formájában fizetendő kártérítés, valamint 2.118.399 forint lejárt járadék megfizetését kérte.

A Fővárosi Ítéltábla a 9.Pf.21.188/2014/5-II. számú, a Kúria Pfv.III.20.537/2016/4. számú közbenső ítéletével hatályában fenntartott közbenső ítéletében megállapította, hogy az I. és II. rendű felpereseket az egyetemlegesen kötelezett I. és II. rendű alperesekkel szemben megilleti a jogosultság arra, hogy az M6 autópálya Bátaszék-Véménd közötti szakaszán a C jelű alagút építése közben néhai **B.t** 2009. november 18-án ért halálos balesettel okozati összefüggésben bekövetkezett káruk 80%-ának megtérítését követeljék.

Az alperesek a módosított kereset elutasítását kérték.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében kötelezte az alpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az I. rendű felperesnek vagyoni és nem vagyoni kártérítésként 3.716.845 forint tőkét, ezen összegből 16.000 forint tőke után 2009. december 2-től, 8.000 forint tőke után 2009. december 10-től, 32.616 forint tőke után 2009. december 11-től, 7.000 forint tőke után 2010. április

1-től, 3.229 forint tőke után 2009. december 8-tól, 1.650.000 forint tőke után 2013. február 11-től, valamint 3.500.000 forint tőke után 2009. november 19-től 2013. június 30-ig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes, míg 2013. július 1-től a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező késedelmi kamatot, míg 217.000 forint tőke után 2013. november 1-től a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező késedelmi kamatot, valamint 2017. október 1. napjától kezdődően véghatáridő nélkül egyetemlegesen fizessenek meg az I. rendű felperes részére havonta 10.000 forint költségpótló járadékot, minden hónap tizedik napjáig esedékesen. Kötelezte továbbá az alpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a kiskorú II. rendű felperes részére nem vagyoni kártérítésként 3.500.000 forint tőkét, valamint ennek 2009. november 19-től 2013. június 30-ig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes, míg 2013. július 1-től a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező késedelmi kamatát. Az alpereseket arra is kötelezte, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a felpereseknek egyetemlegesen 360.842 forint perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte az alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az államnak a gazdasági hivatal külön felhívására 588.338 forint állam által előlegezett költséget, míg a nemzeti adó- és vámhatóság külön felhívására 433.010 forint eljárási illetéket. Megállapította, hogy 95.777 forint állam által előlegezett költséget és 68.669 forint eljárási illetéket az állam viseli. Az elsőfokú bíróság azt is megállapította, hogy az ítéletnek az alpereseket a jövőre nézve költségpótló járadék megfizetésére kötelező rendelkezése fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtható.

Ítéletének indokolásában idézte az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 339. § (1) bekezdését, valamint a 355. § (1) és (4) bekezdését. Az I. rendű felperest ért vagyoni kártételeket egyenként vizsgálva megállapította, hogy a temetéssel kapcsolatban a felperesnek összesen 79.520 forint költsége merült fel, melyből a jogerős közbenső ítélet szerinti kármegosztási arányra figyelemmel a keresettel egyezően 63.616 forint illeti meg. Az I. rendű felperes temetéssel kapcsolatos közlekedési többletköltség iránti 8.000 forint kártérítési igényét nem látta bizonyítottnak, ezért azt elutasította.

Megállapította, hogy a halotti tor költsége 4.036 forint volt, melynek 80%-a, azaz 3.229 forint I. rendű felperesi követelés megalapozott.

Az I. rendű felperes a sírlátogatás miatt havi 5.000 forint többletköltség felmerültét állította, melynek 80%-ának, azaz havi 4.000 forintnak, összesen 351.066 forintnak a megtérítését kérte 2009. december 8. napjától 2017. március 31-ig, míg 2017. április 1-től havi 4.000 forint járadék formájában történő megfizetését kérte e költségének. Az elsőfokú bíróság az I. rendű felperes személyes előadása és a kihallgatott tanú vallomása alapján állapította meg a sírlátogatás gyakoriságát, és a Ptk. 359. § (1) bekezdése alapján általános kártérítést alkalmazott. Az általános kártérítés összegét 2010. évre havi 4.000, 2011. évre havi 1.000, 2012., 2013. és 2014. évre havi 2.500, míg 2015. március 1-től az ítélethozatalig havi 2.000 forintban határozta meg, így az ítélethozatalig az alpereseket 217.000 forint megfizetésére kötelezte. Mivel az I. rendű felperes a havi rendszeres kiadásainak összegét nem bizonyította megfelelően, a jövőre nézve járadék formájában nem állapított meg kártérítést.

A háztartási kisegítő költségeinek megtérítésére irányuló döntését az I. rendű felperes személyes előadására, a tanúvallomásokra és a szakvéleményre alapította. A háztartási kisegítő igénybevételének időtartamát mérlegeléssel havi 12,5 órában, ennek alapulvételével költségét havi 25.000 forintban határozta meg 2009. november 19. és 2015. augusztus 31. között. 2015. szeptember 1-től, a II. rendű felperes iskolai tanulmányinak megkezdésétől a költség havi összegét 12.500 forintban állapította meg, és a közbenső ítélet szerinti kármegosztási arálynak megfelelően az első időszakra havi 20.000, míg 2015. szeptember 1-től az ítélethozatalig havi 10.000 forint, összesen 1.650.000 forint megfizetésére kötelezte az alpereseket. Mivel a II. rendű felperes egészségi állapota egy életen át tartó folyamatos gondozást, ápolást, felügyeletet és rehabilitációs

fejlesztést igényel, az I. rendű felperes járadékigényét is megalapozottnak találta, és azt a 80%-os kármegosztásra figyelemmel havi 10.000 forintban határozta meg. A családi élethez és az egészséghez való jog sérelme miatt mindkét felperes részére személyenként 3.500.000 forint nem vagyoni kártérítést ítélt meg. Döntésénél - a szakvélemény megállapításait figyelembe véve - mérlegelte a felperesek elhunyt családfőhöz fűződő kapcsolatát, az elvesztésével járó fel nem dolgozott gyászt, az I. rendű felperesnél diagnosztizált, a balesettel összefüggésben kialakult idült depressziót, a II. rendű felperesnél az apa elvesztése miatti lelki traumát, és a teljes család hiánya miatti súlyos hátrányt.

A II. rendű alperes a fellebbezésében az elsőfokú ítélet vele szembeni marasztaló rendelkezéseinek részbeni megváltoztatását és a sírlátogatással kapcsolatos költség, a háztartási kisegítő költségeinek megfizetésére irányuló kereset, valamint a nem vagyoni kártérítés iránti kereset személyenként 1.000.000 forintot meghaladó részének az elutasítását kérte.

Álláspontja szerint a sírlátogatással felmerült 217.000 forint kártérítés messze meghaladja a kegyeleti jog méltó gyakorlása kapcsán általában elfogadható költségeket. A háztartási kisegítő költségével kapcsolatban kifejtette, hogy a felperesek a társadalombiztosítási ellátás keretein belül kifejezetten a perbeli káresemény következményeként jelentős összegű juttatásokat kaptak, mely tény az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyott. A társadalombiztosítás keretein belül kapott vagyoni előny pedig a kártérítés összegéből levonandó, ellenkező esetben a felperesek kedvezőbb helyzetbe kerülnek mint amilyenben a károsodás előtt voltak. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság olyan fiktív költség után állapított meg kártérítést, amely az I. rendű felperes részére ténylegesen fel sem merült. A nem vagyoni kártérítés összegét eltúlzottnak tartotta. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság lényeges körülményeket teljesen figyelmen kívül hagyott, illetve lényeges körülményeket nem megfelelő súllyal vette figyelembe mérlegelése során. Így figyelmen kívül hagyta, hogy az I. rendű felperesnek a korábbi házasságából egy - ma már nagykorú - gyermeke született, és azt is, hogy a néhai és az I. rendű felperes csak élettársi kapcsolatban éltek. Ugyancsak tévesen az alperesek terhére értékelte az I. rendű felperesi gyászmunka lezáratlanságát, holott a szakvélemény szerint a károkozó magatartás és e között nincs okozati összefüggés. A II. rendű felperes pedig betegségi állapota miatt a tragédiát egy ép gondolkodású ember szemszögéből nem igazán fogja fel. Részéről bizonyos szinten elfogadható nem vagyoni kártérítési igény, de nem az elsőfokú bíróság által megállapított mértékben. A közbenső ítélet utáni keresetfelemelés pedig arra enged következtetni, hogy a felperesek a számukra kedvező közbenső ítéletet követően már-már nyereszkesedésre emlékeztető módon megduplázzák követelésüket. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés összegének meghatározásakor nem a károkozás időpontjában fennálló általános forgalmi, vagyoni viszonyokat vette figyelembe, továbbá nem kellő súllyal vette figyelembe az elhunyt felróható magatartását. Sérelmezte azt is, hogy az I. rendű alpereshez képest szerényebb személyi és vagyoni körülményeit, teljesítőképességét nem kellően értékelte az elsőfokú bíróság.

A felperesek ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult, annak helyes indokai alapján.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú ítélettel szemben kizárólag a II. rendű alperes terjesztett elő a fent ismertetett kérelmet tartalmazó fellebbezést, ezért fellebbezés hiányában az 1952. évi III. törvény (Pp.) 228. § (4) bekezdése alapján jogerőre emelkedett az I. rendű alperessel szembeni kereset egészéről hozott elsőfokú döntés, az I. rendű felperes temetéssel kapcsolatos közlekedési többletköltség, a sírlátogatás és a háztartási kisegítő költségeinek megfizetése iránti, valamint mindkét felperes

500.000-500.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére irányuló keresetét elutasító, továbbá a II. rendű alperest az I. rendű felperes részére a temetés és a halotti tor költségének, valamint a a felperesek részére személyenként 1.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelező elsőfokú ítéleti rendelkezés, melyet a másodfokú felülbírálat nem érintett. Mindezek alapján a másodfokú eljárás tárgya a II. rendű alperest 217.000 forint sírlátogatási költség, 1.650.000 forint háztartási kisegítő költsége, 2017. október 1-től ez utóbbi címen havi 10.000 forint járadék és összesen a két felperes részére 5.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelező elsőfokú ítéleti rendelkezések voltak.

Az elsőfokú bíróság a felperesek keresetének elbírálásához szükséges bizonyítást lefolytatta, és a jogszabályoknak mindenben megfelelő ítéletet hozott, melynek indokaival a másodfokú bíróság egyetértett, ezért a II. rendű alperes fellebbezésére tekintettel csak az alábbiakra mutat rá.

Az egyes kártételekkel kapcsolatban kiemelendő, hogy a teljes elutasítás eleve nem lehet alapos, hiszen az, hogy a felpereseket a II. rendű alperessel szemben megilleti a kártérítés követeléséhez való jog, jogerős közbenső ítélettel véglegesen eldöntött, ezért azt a Pp. 229. § (1) bekezdése alapján a II. rendű alperes nem teheti vitássá. Ebből az is következik, hogy a jogerős közbenső ítéletre figyelemmel a bíróság a felpereseket megillető jog alapján nyújtandó alperesi szolgáltatás mértékéről (összegéről) dönthet kizárólag.

Azt a II. rendű alperes sem vitatta, hogy az I. rendű felperes a kegyeleti jog méltó megéléséhez jogosult, mely nyilvánvaló költségekkel jár. Az elsőfokú bíróság által a 2010.-2017. közötti időre megállapított, átlagosan havi 2.335 forintra lebontható kártérítési összeg egyáltalán nem eltűzött, ezért annak további mérséklésére a másodfokú bíróság nem látott alapot.

A háztartási kisegítés költsége iránti kereset tekintetében az elsőfokú bíróság helyesen vette számba a releváns tényeket, és az e tények bizonyítására felajánlott bizonyítékokat is okszerűen mérlegelte, az e körben kifejtett indokaival az ítélet tábla maradéktalanul egyetértett. A másodfokú bíróság kiemeli: a rendelkezésre álló adatok alapján kétséget kizáróan megállapítható, hogy a felperesek elhunyt hozzátartozója részt vett a háztartási munkák ellátásában, halála miatt pedig az I. rendű felperes a lehetőségét is elvesztette annak, hogy az ezzel járó terheket megossza. Köztudomású, hogy egy átlagos háztartásban a napi munka az egy órát meghaladja, az I. rendű felperesi háztartás pedig a halmozottan sérült gyermek ellátása miatt átlagos háztartásnak nem tekinthető. Mindezt figyelembe véve a háztartási kisegítő igénybevitelére az elsőfokú bíróság által meghatározott havi 12,5 óra időtartam nem eltűzött, az a körülmény pedig, hogy az I. rendű felperes a háztartási munkák ellátásáért másnak nem fizet, a károkozó előnyére nem szolgálhat.

A II. rendű felperes állapota miatt juttatott társadalombiztosítási ellátások folyósítása a károsító eseménytől függetlenül, a gyermek súlyosan fogyatékos állapotára tekintettel történik, míg az özvegyi nyugdíj az elhunyt halálának okától függetlenül ugyancsak a társadalombiztosítási jogviszony alapján illeti meg az I. rendű felperest, így ezek a juttatások nem a károkozásból származó vagyoni előnyök, ezért azokat a kártérítés összegéből levonni nem kell.

Az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítési igény körében a Ptk. 355.§ (4) és a Pp. 206. § (1) bekezdésének együttes alkalmazásával a kártérítés mértékét a felpereseket ért nem vagyoni hátrány súlyához igazodóan a bizonyítékok logikus, okszerű mérlegelésével állapította meg, melynek indokaival az ítélet tábla maradéktalanul egyetértett, de a fellebbezésben foglaltakra tekintettel az alábbiakat szükségesnek tartja kiemelni.

Az I. rendű felperes korábbi házassága tényének és annak, hogy ebből a házasságból - helyesen - két ma már nagykorú gyermeke született, valamint az I. rendű felperes és az elhunyt közötti kapcsolat

jogi minőségének az őt ért nem vagyoni hátrányhoz nincs köze. Ezzel szemben súlyos személyi hátrányként kell értékelni azt a tényt, hogy az I. rendű felperes - a kapcsolat jogi minősítésétől függetlenül - élete társát veszítette el váratlanul az alperesek magatartásának következményeként, emiatt a jövőben támogatására, segítségére sem fizikai, sem érzelmi tekintetben nem számíthat, és a halmozottan sérült gyermekük nevelésével, gondozásával együtt járó megnövekedett terheket immáron egyedül kell viselnie. A szakvélemény alapján annak oka, hogy a balesetet a mai napig feldolgozni nem volt képes, csak részben az elmaradt gyázmunka, a másik oka azonban a tragédia sokkoló hatása. Ezen túl a szakvélemény szerint a balesettel összefüggésben az I. rendű felperesnél a depresszió idült formája diagnosztizálható, mely pszichiátriai kezelését teszi szükségessé. Mindezen tények pedig ugyancsak az őt ért hátrány nagyságát támasztják alá.

A II. rendű felperes részére az elsőfokú bíróság által megállapított mértékű nem vagyoni kártérítéssel kapcsolatos fellebbezési érvelés elfogadása azt jelentené, hogy a II. rendű felperes állapota miatt nem azonos értékű embertársaival. Az elsőfokú bíróság a jogsértést és annak következményeit a II. rendű felperes esetében is megfelelő súllyal értékelte, mint ahogyan mindkét felperes esetében az elhunyt hozzátartozójuk közrehatását is.

A családban való éléshez fűződő személyiségi jog sérelme pedig önmagában is megalapozza a nem vagyoni kártérítéshez való jogot, mely miatti hátrány kompenzálására az elsőfokú bíróság által józan mértéktartással megállapított összegű kártérítést a másodfokú bíróság is szükségesnek tartott.

Mindezek alapján az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A sikertelenül fellebbező II. rendű alperes a Pp. 239. §-a folytán alkalmazandó 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a felpereseknek a jogi képviselőjük munkadíjából álló másodfokú perköltséget, melynek összegét az ítéletábra a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján állapította meg. Az állam által előlegezett fellebbezési illeték megfizetésére a másodfokú bíróság a 6/1986. (VI. 26) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján kötelezte a II. rendű alperest.

Budapest, 2018. július 3.

. Hóbl Katalin s.k.

a tanács elnöke

Dr. Gyuris Judit s.k.

előadó bíró

Dr. Örkényi László s.k.

bíró

A kiadmány hitelül: